

١٤ / ١١ / ١٤

١٤

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

٤٢٠٧٩

۱۳۸۱ / ۷ / ۲۰

دانشگاه تربیت مدرس
دانشکده هنر

وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی ایران
سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

۱۳۸۱ / ۷ / ۲۰

پایان نامه دوره کارشناسی ارشد نقاشی متحرک (انیمیشن)

مطالعه انیمیشن روسیه

پروژه عملی: ساخت فیلم "رویای قالی"

فهیمة نیکو منظری

استاد راهنما:

دکتر ولادیمیر ایلیچ، تاراسف

استاد مشاور:

دکتر اکبر عالمی

۴۲۵۷۹

زمستان ۱۳۸۰

تأییدیه اعضای هیأت داوران حاضر در جلسه دفاع از پایان نامه کارشناسی ارشد

عضای هیئت داوران نسخه نهایی پایان نامه خانم فهیمه نیکو منظری

تحت عنوان: مطالعه انیمیشن روسیه - پروژه عملی: ساخت فیلم "رویای قالی"

را از نظر فرم و محتوی بررسی نموده و پذیرش آن را برای تکمیل درجه کارشناسی ارشد پیشنهاد می کنند.

اعضای هیأت داوران	نام و نام خانوادگی	رتبه علمی	امضاء
۱- استاد راهنما	دکتر ولادیمیر تاراسف	استاد	
۲- استاد مشاور	دکتر اکبر عالمی	دانشیار	
۳- نماینده تحصیلات تکمیلی	مهین جواهریان	مربی	
۴- استاد ممتحن	سید نجم الدین امیرشاه کرمی	مربی	
۵- استاد ممتحن	مهین جواهریان	مربی	

بسمه تعالی

سازمان اطلاعات وزارت امور خارجه
جمهوری اسلامی ایران

آیین نامه چاپ پایان نامه (رساله) های دانشجویان دانشگاه تربیت مدرس

نظر به اینکه چاپ و انتشار پایان نامه (رساله) های تحصیلی دانشجویان دانشگاه تربیت مدرس، مبین بخشی از فعالیت های علمی - پژوهشی دانشگاه است بنابراین به منظور آگاهی و رعایت حقوق دانشگاه، دانش آموختگان این دانشگاه نسبت به رعایت موارد ذیل متعهد می شوند:

- ماده ۱ در صورت اقدام به چاپ پایان نامه (رساله) ی خود، مراتب را قبلاً به طور کتبی به «دفتر نشر آثار علمی» دانشگاه اطلاع دهد.
- ماده ۲ در صفحه سوم کتاب (پس از برگ شناسنامه)، عبارت ذیل را چاپ کند:
کتاب حاضر، حاصل پایان نامه کارشناسی ارشد / رساله دکتری نگارنده در رشته اینجانب است که در سال ۱۳۸۰ در دانشکده هنر دانشگاه تربیت مدرس به راهنمایی سرکار خانم / جناب آقای دکتر ولادیر ساراف، مشاوره سرکار کلیم / جناب آقای دکتر اکبر عالمی و مشاوره سرکار خانم / جناب آقای دکتر — از آن دفاع شده است.
- ماده ۳ به منظور جبران بخشی از هزینه های انتشارات دانشگاه، تعداد یک درصد شمارگان کتاب (در هر نوبت چاپ) را به «دفتر نشر آثار علمی» دانشگاه اهدا کند. دانشگاه می تواند مازاد نیاز خود را به نفع مرکز نشر در معرض فروش قرار دهد.
- ماده ۴ در صورت عدم رعایت ماده ۳، ۵۰٪ بهای شمارگان چاپ شده را به عنوان خسارت به دانشگاه تربیت مدرس، تأدیه کند.
- ماده ۵ دانشجوی تعهد و قبول می کند در صورت خودداری از پرداخت بهای خسارت، دانشگاه می تواند خسارت مذکور را از طریق مراجع قضایی مطالبه و وصول کند؛ به علاوه به دانشگاه حق می دهد به منظور استیفای حقوق خود، از طریق دادگاه، معادل وجه مذکور در ماده ۴ را از محل توقیف کتابهای عرضه شده نگارنده برای فروش، تأمین نماید.
- ماده ۶ اینجانب فهمیده و تسلیم نظری دانشجوی رشته اینجانب مفضله بارشده است ارشد تعهد فوق و ضمانت اجرایی آن را قبول کرده، به آن ملتزم می شوم.

نام و نام خانوادگی
تاریخ و امضا
۸/۱۰/۱۱

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	۱- مقدمه
۴	۲- کلیات تحقیق
۴	۲-۱- تعریف مسئله
۵	۲-۲- سوابق مربوطه
۵	۲-۳- فرضیات و اهداف
۶	۳- انیمیشن چیست ؟
۷	۴- نگاهی به تاریخچه انیمیشن روسیه
۱۰	۴-۱- تاثیر تحولات سیاسی شوروی بر انیمیشن این کشور
۱۲	۴-۲- اسامی تعدادی از فیلمهای روسی که جوایز بین المللی کسب کرده‌اند
۱۴	۵- ویژگیهای انیمیشن روسیه
۱۶	۵-۱- انیمیشن روسیه در خدمت کودکان
۱۶	۵-۱-۱- اهداف آموزشی شوروی سبق برای کودکان
۱۸	۵-۱-۲- طرح نمونه هایی از فیلمهای روسی در ارتباط با موضوع کودکان
۳۰	۶- آموزش انیمیشن در روسیه
۳۲	۶-۱- استودیو سایوز مولت فیلم
۳۳	۶-۱-۱- فهرست برخی آثار ساخته شده در سایوز مولتی فیلم (همراه با تصویر)
۵۶	۷- معرفی کارگردانان مطرح روسی
۵۶	۷-۱- فنودور جیتروک
۵۶	۷-۱-۱- زندگینامه
۵۹	۷-۱-۲- افکار و عقاید

۶۰	۷-۱-۳- معرفی تعدادی از فیلمها
۶۸	۷-۲-۲- یوری نورشتاین
۶۸	۷-۲-۱- زندگینامه
۶۹	۷-۲-۲- افکار و عقاید
۷۱	۷-۲-۳- سبک کار
۷۳	۷-۲-۴- معرفی برخی فیلمها
۸۱	۷-۳-۳- ولادیسلاو استارویچ
۸۱	۷-۳-۱- زندگینامه
۸۴	۷-۳-۲- معرفی برخی فیلمها
۸۷	۷-۴-۴- الکساندر الکسیف
۸۷	۷-۴-۱- زندگینامه
۹۰	۷-۴-۲- آثار
۹۰	۷-۵-۵- ایوان ایوانف و انو
۹۰	۷-۵-۱- زندگینامه
۹۲	۷-۵-۲- معرفی برخی فیلمها
۹۶	۷-۶-۶- لوآتامانف
۹۶	۷-۶-۱- زندگینامه
۹۸	۷-۶-۲- معرفی برخی آثار
۱۰۰	۷-۷-۷- رومن کاکخائف
۱۰۰	۷-۷-۱- زندگینامه
۱۰۲	۷-۷-۲- معرفی برخی آثار
۱۰۳	۷-۸-۸- بوریس استیانسکف

۱۰۴	۷-۸-۱- معرفی آثار
۱۰۷	۸- معرفی گروهی دیگر از کارگردانان روسی
۱۰۸	۸-۱- ولادیمیر ایلیچ تاراسف
۱۱۰	۸-۲- بررسی یک فیلم از تاراسف
۱۱۵	۹- موضوعات متنوع شماری از فیلمهای انیمیشن روسی
۱۲۴	۱۰- انیمیشن در جمهوریهای استقلال یافته شوروی سابق
۱۲۶	۱۰-۱- استونی
۱۲۷	۱۰-۱-۱- خینوپارس (هانوپارس)
۱۲۸	۱۰-۱-۲- رین زامات
۱۳۱	۱۰-۱-۳- پریت پی ارن
۱۳۲	۱۰-۲- لتونی
۱۳۲	۱۰-۳- لیتوانی
۱۳۲	۱۰-۳-۱- آرنوندیرووز
۱۳۳	۱۰-۴- انیمیشن در اوکراین
۱۳۴	۱۰-۴-۱- هیپونیت لازار چوک
۱۳۶	۱۰-۵- «انیمیشن در مولداوی»
۱۳۶	۱۰-۶- انیمیشن در گرجستان
۱۳۹	۱۰-۷- «انیمیشن در آذربایجان»
۱۴۰	۱۰-۸- انیمیشن در ارمنستان
۱۴۱	۱۰-۹- انیمیشن در ازبکستان
۱۴۲	۱۰-۱۰- انیمیشن در قزاقستان

صفحه	عنوان
------	-------

۱۴۴	۱۱- بررسی تطبیقی انیمیشن ایران و روسیه
۱۵۲	۱۱-۱- فهرست برخی فیلمهای ایرانی که در جشنواره های بین المللی موفق بوده اند
۱۵۳	۱۲- نتایج
۱۵۴	۱۳- پیشنهادات
۱۷۰	فهرست منابع و مآخذ
۱۵۷	چکیده انگلیسی (ABSTRACT)

با تشکر از کلیهٔ سرورانی که مرا در تنظیم این پایان نامه یاری کردند. اساتید

محترم:

- دکتر ولایمیر ایلچ تاراسف

- دکتر اکبر عالمی

- ابوالفضل رازانی

تقدیم به همه عزیزانم
آنهایی که موفقیت خود را مدیونشان
هستم پدر، مادر، همسر و دخترم زهرا.

مقدمه

۱- مقدمه

لحظات کودکی را با خاطراتی شیرین از فیلمهای انیمیشن روسی و بلوک شرق به خاطر می آورم و این خوشبختی را که هیچوقت مجبور به دیدن کارتون فوتبالیستها و یا ... نبوده ام شکر گذارم.

هنوز نگرانی را که - موقع دیدن فیلم چطورری بزغاله زمین را نگهداشت - برای نگهداشتن زمین داشتم در ذهنم باقیست؛ و گاه صحنه های مبهمی از فیلمهای جزیره، تعطیلات بانیفاسیون و ... برایم تداعی می شود.

شاید مهمترین عاملی که باعث شد به موضوع مطالعه انیمیشن روسیه علاقمند شوم همین مطالب بود و اما عامل دیگر اینکه: انیمیشن روسیه جایگاه خوبی در میان انیمیشن جهانی دارد و کسب جوایز متعدد توسط محصولات کارتونی؛ ساخت اولین فیلم انیمیشن عروسکی در سال ۱۹۱۱، بکارگیری روش پین اسکرین (تخته سنجاق) برای اولین بار در سال ۱۹۳۱ همینطور بکارگیری روش کت اوت در حد پیشرفته در این کشور همگی شاهدی بر این مدعا هستند؛ همچنین حضور کارگردانی روسی در دانشگاه تربیت مدرس، می توانست فرصت بهتری برای کسب اطلاعات مورد نظر باشد.

- و اما مبحث فصل چهارم به تاریخچه انیمیشن روسیه پرداخت است: اینکه در چه تاریخی و چگونه پدید آمد، چگونه ادامه یافت، حزب کمونیست، چه اهداف و روشهایی را از این طریق دنبال می کرد و بالاخره تحولات سیاسی سال ۱۹۹۰ که منجر به تبدیل این سرزمین پهناور به جمهوری محنت شد، چه تأثیراتی را در این زمین بوجود آورد.

- در فصل پنجم، ویژگیهای انیمیشن روسیه مورد بررسی قرار گرفته: در کنار تکسبیک

کلاسیک و در عین حال متنوع؛ ایجاز در تصویر، طراحی و صدا (افکت و موسیقی)، همینطور داشتن درونمایه و محتوی خوب به چشم می خورد و مردمی بودن این هنر و پرداختن به مسائل اخلاقی مانند (مهربانی، فداکاری و نוע دوستی) برای کودکان و احساس نوعی آرامش در فیلمها - بر خلاف فیلمهای شوغ و پر رنگ و لعاب یا خشن برخی کشورها - از مشخصات اصلی انیمیشن روسیه می باشد.

- در فصل ششم، آموزش انیمیشن در روسیه و معرفی استودیو سایوز مولتی فیلم - که نقش مؤثری در آموزش این هنر در روسیه را بعهده داشته - مطرح می شود.

- در فصل هفتم، کارگردانان مطرح روسی، بازندگینامه، افکار عقاید و برخی فیلمهایشان معرفی شده اند، در ادامه یک فیلم از ولادیمیر ایلیچ تاراسف - که در حال حاضر مشغول تدریس در دانشگاه تربیت مدرس می باشد - معرفی شده است.

- در فصل هشتم، برخی کارگردانان و در فصل نهم تعدادی از فیلمها معرفی شده اند.

- در فصل دهم، انیمیشن در سایر جمهوریهای استقلال یافته بررسی می شود: اگر چه آموزش و خط دهی کلی در زمینه انیمیشن، در مسکو و از سوی «سایوز مولتی فیلم» صورت می گرفت، اما هر یک از این جمهوریها، مبتنی بر سنن و موارث فرهنگی خود، سبک خاص خویش را داشته اند که در این میان جمهوریهای ستونی و لیتوانی از اهمیت بیشتری برخوردار می باشند. در فصل پایانی - فصل یازدهم - نیز، نتیجه گیری از مطالب مطرح شده بیان گردیده:

اینکه به آموزش انیمیشن در کشور خودمان اهمیت بیشتری داده شود و این آموزش بصورت تخصصی تر صورت گیرد. به نظر می رسد حمایت مالی دولت و حتی قرار دادن، بازارانه در این زمینه، برای شکوفایی استعدادهای علاقمندان و هنرمندان الزامی است. چیزی شبیه به دورانی که ما آنرا دوران طلایی انیمیشن ایران می نامیم و سرانجام ایجاد رغبت و علاقه در دانشجویان، برای استفاده از منابع غنی فرهنگ و دیت ایرانی برای ارتباط هر چه بهتر مخاطب و کودک ایرانی، امریست که نباید از آن غافل شد.

و امر میدوار بوده بتوانم موضوع بیان نامه را با دقت بیشتری مورد بررسی قرار دهم.

فیلمهای موجود را از نزدیک ببینم و به مطالعه آنها پردازم؛ ولی متأسفانه وقتی به مراکزی که معدودی از این فیلمها را در اختیار داشتند مراجعه کردم و پاسخ منفی شنیدم نا امید شدم؛ آنها اظهار می داشتند ما چنین فیلمهایی را نداریم و این بدلیل قوانینی است که روسها در این زمینه دارند و محدودیتهای زیادی را برای استفاده و نگهداری فیلمهایشان قایل هستند.

در حالیکه فیلمهای دیزنی و یا ژاپنی در اقصی نقاط جهان یافت می شود، جای فیلمهای روسی خالیست.

* * *

به هر حال، پایان نامه ای که در پیش روی شما است، حاصل تلاش بنده در جمع آوری اطلاعات - هر چه محدود - و ترجمه برخی کتابهای روسی موجود و مطالب درسی عنوان شده در کلاس آقای تاراسف می باشد؛ که امیدوارم مورد توجه و استفاده شما قرار گیرد.

٢- کلیات تحقیق:

١-٢- تعریف مسئله

٢-٢- سوابق مربوطه

٣-٢- فرضیات و اهداف